

Na osnovu člana 35. stav 1. tačka 1.1, člana 65. stav 1. Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo (Službeni list Republike Kosovo, br. 77 / 16. avgust 2010.) člana 20. stav 20.1, tačka (d), člana 21. stav 21.2 i člana 22. stav 22.7, tačka (e) Zakona br. 04/L-101 o penzijskim fondovima na Kosovu (Službeni list Republike Kosovo, br. 10/8. maj 2012.), Odbor Centralne banke Republike Kosovo na sastanku koji je održan 30. septembra 2019. godine usvojio je:

PRAVILNIK O PENZIONIM DAVANJIMA IZ DOPUNSKIH INDIVIDUALNIH PENZIJA

Član 1

Svrha i delokrug

1. Svrha ovog Pravilnika je definisanje smernica za određivanje davanja koje mogu ponuditi davaoci penzija, da bi njihovi penzioni ugovori bili održivi, pristupačni i pravedni.
2. Ovaj Pravilnik važi za davaoce penzija koji nude dopunske individualne penzije, u skladu sa Poglavljem V Zakona br. 04/L-101 o penzijskim fondovima na Kosovu.

Član 2

Definicije

1. Svi izrazi u ovom Pravilniku imaju isto značenje sa izrazima definisanim u članu 1. Zakona br. 04/L-101 o penzijskim fondovima na Kosovu i članu 1. Zakona br. 04/L-168 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-101 o penzijskim fondovima na Kosovu (u nastavku teksta: Zakon o penzijskim fondovima) i/ili sa sledećim definicijama za potrebe ove Uredbe:
 - 1.1. **Davalac penzija ili pružalac penzija** – znači finansijske institucije, banke, instrumenti za otvorene investicije i osiguravajuća društva koja osiguravaju dopunske individualne penzije u skladu sa Zakonom o penzijskim fondovima.
 - 1.2. **Aktuarska pretpostavka** – znači niz finansijskih i demografskih proračuna koji se koriste za izračunavanje doprinosa neophodnih za finansiranje penzionih davanja prema penzijskim ugovorima sa definisanim davanjima (penzijski ugovor sa definisanim iznosima). Ove pretpostavke obuhvataju, između ostalog, kamatne stope, ekonomski rast, stopu smrtnosti, stopu invaliditeta, stopu rasta zarada ili promene u opštoj kulturi kompenzacije.
 - 1.3. **Invalidska penzija** – znači pravo na primanje penzijskih davanja utvrđenih važećim zakonom, za učesnika kojem je određen stepen invalidnosti i koje mu daje pravo na invalidsku penziju.
 - 1.4. **Odložena penzija** – znači primanje penzijskih davanja za koje je učesnik stekao pravo prestankom zaposlenja pre navršavanja godina za penziju, ali se ova davanja odlažu do navršavanja godina za penzionisanje.

1.5. Starosno doba za penzionisanje – znači starosno doba od 65 godina.

Član 3

Penziona davanja iz penzionog programa sa definisanim iznosima

1. *Osnove za utvrđivanje penzionih davanja.* Penzijska pravila moraju jasno utvrditi iznos penzionih davanja u tabeli o davanjima, na osnovu aktuarskih pretpostavki koja uzima u obzir sledeće elemente:
 - 1.1 iznos željenog doprinosa.
 - 1.2 broj godina ili meseci za uplatu doprinosa.
 - 1.3 Starosno doba učesnika.
 - 1.4 tabelu smrtnosti ili stopu koja je korišćena za utvrđivanje smrtnosti.
 - 1.5 garantovane kamatne stope i ako se primenjuju pretpostavljene kamatne stope.
 - 1.6 metoda indeksiranja i korišćeni referentni indeks, ako postoji.
2. *Stečena prava za penziona davanja.* Penzijska pravila koja obezbeđuju penziju sa definisanim iznosima, treba da obuhvataju Tabelu penzionih davanja, koja prikazuje specifične periode učešća. Vrednost/iznos penzionih davanja na kraju svakog perioda treba da bude kvalifikovana kao stečeno pravo. Vrednost/iznos kao stečeno pravo može se umanjiti u iznosu naknade određene od strane davalaca penzija, ako su ispunjeni sledeći uslovi:
 - 2.1 vrednost/iznos takvih naknada je određena u pravilima penzije.
 - 2.2 učesnik prenosi svoja stečena prava.
 - 2.3 naknade su opterećene i prikupljene od strane davaoca penzija u skladu sa važećim zakonodavstvom.
3. *Smanjenje, obustava ili prestanak plaćanja doprinosa.* Penzijska pravila treba da obezbede da učesnici imaju mogućnost da smanje, obustave ili prestanu da plaćaju doprinose, kao i treba jasno da preciziraju metodologiju prilagođavanja penzionih davanja u slučaju da se bilo koja od ovih dogodi. Pravila o penziji treba da određuju pravo učesnika za prenošenje svojih stečenih prava u drugi penzioni program.
4. *Sticanje invalidske penzije.* Ako je invalidska penzija obuhvaćena kao davanje u pravilima o penziji, iznos invalidske penzije (uzimajući u obzir stepen invalidnosti) treba da bude fiksni iznos ili fiksni i indeksirani iznos kako bi obuhvatila prilagođavanje sa promenama u troškovima života. Invalidsku penziju treba isplatiti do dana završetka invalidske penzije ili kada je učesnik navršio godine za penziju.
5. *Ostvarivanje koristi od strane živog supružnika.* Ako učesnik koji je u braku umre pre starosnog doba za penzionisanje, od njegove penzije koristi ostvaruje, u obliku odložene penzije, supružnik. Pravilo o penziji mogu da određuju druge oblike ostvarivanja koristi za živog supružnika.
6. *Isplate korisnicima penzije.* Ako učesnik umre pre starosnog doba za penzionisanje, ali nema supružnika, stečena prava moraju se isplatiti korisnicima koje je odredio učesnik. Pravilo o penziji moraju precizirati način i postupak za isplatu korisnika.
7. *Isplate penzionih davanja.* Penzija se mora isplatiti mesečno kao fiksni iznos ili iznos utvrđen u skladu sa tabelama o davanjima koja je deo pravila o penzijama.

8. *Sticanje odložene penzije.* Učesniku koji prestaje da uplaćuje doprinose, stečena prava u penzionom fondu ostaju kao odložena penzija. Isplata penzije počinje u starosnoj dobi za penzionisanje. Ako jedan pojedinac koji ima odloženu penziju umre pre početka isplate penzije, davanja odložene penzije biće isplaćena u skladu sa pravilima o penziji, poštujući prava učesnika u slučaju smrti.
9. Delovi jedne (1) godine učešća, računaju se srazmerno u određivanju penzionih davanja i doprinosa.
10. CBK može odrediti druge važeće zahteve subjektima koji daju dopunske individualne penzije.

Član 4

Penziona davanja iz penzionog programa sa definisanim doprinosima

1. *Osnove u utvrđivanju penzionih davanja.* Pravila o penziji treba da osiguraju da će penziona davanja biti iznos sredstava dodeljenih u izveštaju individualnog računa učesnika prema proceni poslednjeg meseca pre početka penzije, izračunato i utvrđeno u skladu sa Pravilnikom o individualnim računima učesnika. Iznos sredstava u individualnom računu učesnika sastoji se od:
 - 1.1 ukupno uplaćenih doprinosa od strane učesnika tokom čitavog perioda njegovih doprinosa;
 - 1.2 povraćaja od investicija dodeljenih ukupnom iznosu utvrđenom u tački 1.1. ovog stava.
2. *Mesečni iznos penzionih davanja.* Davalac penzije mora otkupiti ugovor o anuitetu od kompanija za osiguravanje života, u skladu sa zakonskim i regulativnim zahtevima za isplatu mesečnih penzija. Iznos mesečnih penzija utvrđuje:
 - 2.1 iznos sredstava na individualnom računu učesnika na dan penzionisanja.
 - 2.2 godine učesnika; i
 - 2.3 izabrana opcija za isplatu ili izmirenje.
3. *Stečena prava.* Stečena prava učesnika u penziji sa definisanim doprinosima, jednaka su iznosu izdvojenih sredstava u njegovom individualnom računu prema poslednjem datumu procene.
4. *Sticanje invalidske penzije.* Ako je invalidska penzija obuhvaćena kao davanje u pravilima o penziji, iznos invalidske penzije (uzimajući u obzir stepen invalidnosti) treba da bude fiksni iznos ili fiksni i indeksirani iznos kako bi obuhvatila prilagođavanje sa promenama u troškovima života. Invalidsku penziju treba isplatiti do dana završetka invalidske penzije ili kada je učesnik navršio godine za penziju.
5. *Ostvarivanje koristi od strane živog supružnika.* Ako učesnik koji je u braku umre pre starosnog doba za penzionisanje, penziona davanja jednaka sa stečenim pravima (bilans individualnog računa) prema poslednjem datumu procene pre meseca smrti, određuje se kao odloženo penziono davanje za živog supružnika.
6. *Isplata penzionih davanja.* Penzije se moraju isplatiti mesečno kroz ugovor o anuitetu penzionog fonda, u skladu sa uputstvima učesnika.
7. *Sticanje odložene penzije.* Učesniku koji prestaje da uplaćuje doprinose, stečena prava u penzionom fondu ostaju kao odložena penzija. Isplata penzije počinje u starosnoj dobi za penzionisanje. Ako jedan pojedinac koji ima odloženu penziju, umre pre početka isplate penzije, davanja odložene penzije biće isplaćena u skladu sa pravilima o penziji, poštujući prava učesnika u slučaju smrti.

Član 5

Primena, korektivne mere i građanske kazne

Povrede odredaba ovog Pravilnika biće predmet mera predviđenih prema važećem zakonodavstvu.

Član 6

Stavljanje van snage

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, stavlja se van snage Pravilo 18 o penzijskim beneficijama, primenjivim programima dopunskih individualnih penzija, od 23. oktobra 2002.

Član 7

Stupanje na snagu

Ovaj pravilnik stupiće na snagu petnaest (15) dana od dana njegovog usvajanja.

Flamur Mrasori

Predsednik Odbora Centralne banke Republike Kosovo